

IZVJEŠTAJ O RADU HRVATSKOG SAVEZA ZA ESPERANTO I NJEGOVE UPRAVE U 2020. GODINI

(Dokumentacija o radu dostupna na <http://www.esperanto.hr>)

Uvod

Godina 2020. bila je najteža u povijesti novije Hrvatske. Snažan potres 22.3. od 5,5 s epicentrom u Markuševcu jako je oštetiio Zagreb i okolne županije, a pred kraj godine, 29.12. potres od 6,4 razorio je središte Petrinje, Sisak i Glinu i u velikoj mjeri nanovo oštetiio Zagreb. Od veljače 2020. proglašena je pandemija zbog virusa Covid 19 pa je sav život stao.

Predsjednica Spomenka Štimec informirala je o potresu svjetsku esperantsku zajednicu i 23 pojedinačnih esperantista i ustanova poslalo je pomoć za sanaciju srušenih dimnjaka u Vodnikovoj 9 i za kupovinu novog bojlera nakon sanacije. Ukupno je skupljena pomoć u visini od 5.104,87 eura. Sanacija dimnjaka na zgradi u Vodnikovoj 9 je obavljena u rujnu 2020. na trošak zgrade Vodnikova 9 ali je potres u prosincu 2020. nanio nove štete. Puknuo je zid na fasadi i jedan pregradni zid. Sanacija je potrošila sredstva pričuve zgrade te do kraja godine nismo mijenjali bojler za koji smo dobili predračun od 8.600 kn. Čekamo da se skupe sredstva na računu pričuve zgrade te da tim sredstvima obavimo tehničku sanaciju dimnjaka, a bojler kupimo vlastitim sredstvima od pomoći i ugradimo ga.

Redovnu djelatnost u 2020. nije financiralo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. (Godina 2014. bila je zadnja godina kad smo dobili sredstva za redovnu djelatnost udruge od Ministarstva kulture u visini od 20.000,00 kn.) Sredstva koja su nam odobrena (5.000 kn) za njegovanje esperanta kao nematerijalne baštine odmah nakon potresa ukinuta su i nama i svim sličnim udrugama.

Aktivnosti su svedene na minimum.

Udruga Bjelovarsko esperantsko društvo uspjela je, kad se smanjila pandemija u rujnu, organizirati program Bjelovarski esperantisti svom gradu i u sklopu njega održana je Godišnja skupština Hrvatskog saveza za esperanto u Bjelovaru. Kako su sve djelatnosti smanjivane ili otkazane Esperanto društvo u Rijeci moralo je otkazati Susret Alpe Jadran predviđen za lipanj 2020.

Usred pandemije umrla su nam dva najaktivnija člana, u Osijeku potpredsjednik Davor Klobučar, a u Velikoj Gorici Zlatko Tišljar. U Gorici je također umro predsjednik Esperantskog društva Svijet mira Stjepan Žarina. Ovim gubicima ugrožena je opstojnost društava u Osijeku, i dva društva u Gorici što je veliki udar na naš Savez. Udruga za europsku svijest iz Velike Gorice najavila je da će prestati djelovati, kao i udruga Esperantsko društvo „Liberiga Stelo“ Osijek.

Udruga Esperantsko društvo Svijet mira najavilo je da će imati skupštinu 2021. kako bi nastavilo djelovati. Do kraja 2020. ova su društva još djelovala. Posebnu aktivnost u teškim uvjetima pandemije provodila je Udruga slijepih esperantista koja 2021. slavi 50. obljetnicu djelovanja planiranim međunarodnim programom. Vođenje naše internetske stranice u spomen na svog oca preuzela je Ana Klobučar.

Hrvatski savez za esperanto, Zagreb, Vodnikova 9 (u daljnjem tekstu Savez) kao krovna udruga više esperantskih udruga u Hrvatskoj je djelovala u 2020. u 15 esperantskih udruga koji djeluju u općinama, gradovima ili županijama i društava koja djeluju na teritoriju Republike Hrvatske, a koja su nastojala sačuvati svoju aktivnost.

Udruge članovi Saveza su: Studentski esperantski klub, Zagreb; Esperanto društvo Rijeka; Esperantsko društvo „Liberiga Stelo“ Osijek; Esperantsko društvo Split; Esperantsko društvo „Svijet mira“ Velika Gorica; Esperantsko društvo Sisak; Društvo esperantista Bjelovar; Esperantsko društvo Petrinja; Esperantsko društvo „Trixini“ Hrašćina; Društvo za europsku svijest Velika Gorica; Esperantsko društvo „Tibor Sekelj“ Zagreb.

Iz nedavne prošlosti Saveza ističemo:

Esperantsko društvo „Viktor Mihovilić“ je 2014. zatvorilo svoj žiro-račun pa ga u 2020. ne navodimo kao člana, iako formalno još nije završilo brisanje iz Registra udruga.

Osim gradskih ili županijskih društava članice Saveza su i četiri udruge koje djeluju na teritoriju Hrvatske: Hrvatska esperantska mladež; Hrvatsko željezničarsko esperantsko društvo. Udruženje slijepih esperantista Hrvatske i Udruga predavača esperanta.

Udruge Dokumentacijski esperantski centar Đurđevac i Udruga zagrebačkih esperantista do 2013. su djelovale u sklopu Saveza, ali 2014. nisu uključile svoje predstavnike na izbornoj skupštini Saveza u rad Saveza, te ih ne navodimo kao članove. Udruga zagrebačkih esperantista 10.12.2016. donijela je odluku o istupanju iz Saveza i 31.1.2017. o tome izvijestila Hrvatski savez za esperanto. Uprava Hrvatskog saveza za esperanto na svojoj sjednici 9.4.2017. jednoglasno je prihvatila zahtjev za istupanjem.

Esperantsko društvo „Božidar Vančik“ je na svojoj sjednici 14.9.2015. zaključilo da Društvo više neće nastaviti radom. Srećko Radulović pokrenuo je u jesen 2016. obnovu Društva i organizirao obnoviteljsku skupštinu 15.12.2016., ali udruga 2020. nije zatražila prijem u Hrvatski savez za esperanto.

PODACI O OSNIVANJU SAVEZA, UPRAVNIM TIJELIMA SAVEZA I ČLANSTVO

U prosincu godine 1908. održana je osnivačka skupština prve hrvatske zemaljske esperantske udruge pod nazivom Društvo hrvatskih esperantista. U godini 2008. obilježili smo sto godina od osnutka prve hrvatske zemaljske esperantske udruge, a godine 2018. sto i desetu obljetnicu.

Prema članu 20. Statuta Saveza od 9. rujna 1945. godine Savez je pravni sljednik svih esperantskih udruga koje su djelovale na teritoriju Federalne Hrvatske (danas Republike Hrvatske) pa je tako i pravni sljednik Društva hrvatskih esperantista.

Temeljem članka 1. Statuta Saveza odnosno izmjena i dopuna Statuta Saveza od 18.2.2006. godine Savez nastavlja svoje djelovanje i zasniva svoje postojanje na tradicijama prve hrvatske zemaljske udruge „Društva hrvatskih esperantista“ utemeljenog 28. prosinca 1908. u Zagrebu.

Savez je registriran u Registru udruga Republike Hrvatske pod brojem 00000425 od dana 17.3.1998.

Savezom rukovodi Uprava izabrana na izornoj sjednici Skupštine Saveza održanoj 12.5.2018. na četverogodišnji mandat. Članovi Uprave su:

- Predsjednica Saveza: prof. Spomenka Štimec
 - Potpredsjednik Saveza: Boris Di Costanzo
 - Potpredsjednik Saveza: dipl. ing. Davor Klobučar
 - Potpredsjednica Saveza: prof. Judita Rey Hudeček
 - Tajnica Saveza : dipl. oec. Vera Roknić
- Ostali članovi Uprave su:
- Siniša Dvornik, dipl. ing.; Ankica Jagnjić, dipl. ing.; Grozdana Grubišić-Popović, dipl. ing. agr.; Robert Milijaš, dipl. ing.; Anto Mlinar, dipl. oec.; Dalibor Šeatović, prof.

Uprava je u 2020. održala dvije sjednice.

Ukupan broj članova koji djeluju u udrugama članicama Saveza je slijedeći:
(stanje na dan 31.12.2020.)

1. Esperanto društvo Rijeka	43 člana
2. Udruga slijepih esperantista Hrvatske	22 člana
3. Esperantsko društvo „Liberiga Stelo“ Osijek	7 članova
4. Studentski esperantski klub Zagreb	3 člana
5. Esperantsko društvo Sisak	15 članova
6. Esperantsko društvo Split	19 članova
7. Udruga predavača esperanta	3 člana
8. Hrvatsko željezničarsko esperantsko društvo	10 članova
9. Hrvatska esperantska mladež	8 članova
10. Esperantsko društvo „Svijet mira“ V. Gorica	6 članova
11. Društvo esperantista Bjelovara	38 članova
12. Esperantsko društvo Petrinja	11 članova
13. Društvo za europsku svijest Velika Gorica	11 članova
14. Esperantsko društvo „Trixini“ Hrašćina	7 članova
15. Esperantsko društvo „Tibor Sekelj“ Zagreb	13 članova

Ukupno u udrugama- članicama: 216 članova

Individualni članovi: 51

Sveukupno: 267 članova

GLAVNE AKTIVNOSTI SAVEZA

U godini 2019. Hrvatski savez za esperanto ostvario je jedno od svojih najvećih postignuća u svojoj povijesti. Ministarstvo kulture dalo je tradiciji esperanta status nematerijalne kulturne baštine Republike Hrvatske pod znakom Z -7298. Dokument je izdan 11.2.2019. Nakon svečanog proglašenja tradicije esperanta nematerijalnom kulturnom baštinom u Hrašćini 2019. nismo ovo postignuće dovoljno koristili, osim Društva u Bjelovaru koje je na kraju godine dobilo i zadovoljavajuće subvencije za svoj rad u 2021.

Časopis Tempo ostvario je 40. godinu izlaženja u 2020. Časopis Tempo od 2017. više ne izlazi u tiskanom obliku, već samo u zvučnom kao „Sona Tempo“. Izdali smo dva broja, uredila S. Štimec i Antun Kovač, čitala S. Štimec. 2020. je bila 15. jubilara godina izdavanja zvučnog Tempa. Ukupno je izdano 50 zvučnih brojeva, te je godina 2020. za Tempo bila dvostruko jubilara. Od 1980. do kraja 2020. je objavljeno 136 broja. Časopis je prvo izlazio na kazetama a kasnije na CD-u. Zvučni Tempo izlazi u maloj nakladi za

slijepe korisnike (50 kom), ali je vidljiv na našim stranicama. Grafički ga uređuje Ivan Špoljarec, a urednica je Spomenka Štimec (od 1995.)

KEL-ove mrežne stranice već dugi niz godina uređivao je sve do svoje iznenadne smrti Davor Klobučar. Brojni su članovi imali primjedbe na grafički izgled naših stranica i zastarjeli dizajn, ali je njima ipak omogućeno informiranje našeg članstva, a i sveukupne javnosti. Davor Klobučar je također bio Glavni delegat Svjetske asocijacije esperantista (Ĉefdelegito de UEA) za Hrvatsku što je vrlo važna poveznica našeg Saveza sa Svjetskim savezom esperantista (UEA). Sad je mjesto glavnog delagata upražnjeno.

Ministarstvo kulture odbilo je financirati Susret esperantskih pisaca u 2020. te ovu manifestaciju nismo održali.

Marije Jerković postavila je izložbu o esperantu u Gradskoj biblioteci Savski Gaj od 15. siječnja do kraja siječnja 2020, a onda se selila u Gradsku knjižnicu Travno. Zbog pandemije nije održana izložba u Velikoj Gorici.

U Rijeci veliku je uslugu esperantu učinila profesorica Karmen Delač –Petković, koja je napravila u siječnju izložbu o holokaustu koju je posvetila Lazaru Ludvigu Zamenhofu i njegovoj obitelji u povodu 160. godišnjice rođenja L.L. Zamenhofa. Izložba je održana u Strojarsko-brodograđevnoj školi gdje je gđa Delač-Petković knjižničarka. Izložba je ostvarena u suradnji sa Savezom i Davorom Klobučarom. U izložbu su uključeni i učenici I gimnazije Andrije Mohorovičića s prof. Goranom Krapićem. O izložbi informirala je Internacia Pedagogia Revuo u svom 3. broju od 2020.

Spomenka Štimec imala je jednosatni intervju za Hrvatski radio o esperantu 4.1.2020. a Marija Jerković u TV-emisiji Prometej, 26.3.

Mea Bombardelli održala je 12.02.20. predavanje u Esperantskom društvu „Tibor Sekelj“ „70 godina speleologije u Hrvatskoj s Planinarskim društvom „Željezničar.“

Spomenka Štimec predstavila je tajne esperantske biblioteke u Esperantskom društvu „Tibor Sekelj“ 11.3.20.

Planirani Susret Alp-Adria Esperanto društvo Rijeka moralo je otkazati zbog pandemije.

Ostvarena je suradnja sa Savezom izviđača iz Crne Gore koje je osnovao Tibor Sekelj. S. Štimec je na njihovu molbu prevela svoju brošuru o Tiboru Sekelju kako bi je izviđači mogli koristiti na okruglom stolu o Tiboru Sekelju.

Društvo esperantista Bjelovar imalo je godišnju skupštinu 23.2.2020.

Bjelovarsko društvo intenzivno je cijelu godinu radilo na programu u Bjelovaru pod nazivom Bjelovarski esperantisti svom gradu.

Prvi put nakon Drugog svjetskog rata jedan Svjetski kongres esperantista nije održan. Zbog pandemije otkazan je Universal Kongreso de Esperanto u Montrealu na godinu 2022. Kongres je održan virtualno, u trajanju od tri mjeseca. Savez je sudjelovao u dva izlaganja Spomenke Štimec kojoj je tehnički pomogao Robert Milijaš. Jedno je izlaganje imao Đivo Pulitika. Virtualne programe je promatralo ukupno 2000 osoba.

Američki istraživač dramske umjetnosti na esperantu Peter Sheehy uputio je poziv Savezu o Dramskoj grupi kroz deeltjeća. Štimec mu je poslala dokumentaciju o Dramskoj te o Vidi Jerman.

Godišnja skupština Hrvatskog željezničarskog esperantskog društva planirana za ožujak u prostorijama društva nije mogla biti održana radi potresa i oštećenih prostorija te je održana u Savezu u Vodnikovoj 9. U prostorije KFEAe uselili su službenici HŽ koji ne mogu raditi u svojim uredima nakon potresa. 6.10.2020. željezničari-esperantisti su gostovali u prostorijama Saveza u Vodnikovoj predavanjem dr Zlatka Hinšta „160 jaroj da fervejoj en Kroatio“.

Zdravko Seleš započeo je aktivno vođenje rubrike Literaturo u omladinskom časopisu Kontakto.

Zlatoje Martinov objavio je u Esperanto-Revuo za ožujak 2020. recenziju o knjizi Zlatka Tišljara „Nekutime pri multio“.

Srećko Radulović pokrenuo je nakon potresa na Baniji skupljanje novca putem Esperantskog društva Sisak (i za potrebe Petrinje, jer je račun Esperantskog društva Petrinja zatvoren) i skupio 6.000 kn pomoći.

Specijalni izvještavač o manjinama kod UN Česko Reale zatražio je mišljenje o stanju manjina u RH, putem Saveza, ispitujući žele li esperantisti u Hrvatskoj status manjina. Spomenka Štimec odgovorila je u svoje osobno ime.

U vrijeme pandemije Covida 19 uspjeli smo izdati još jedan zvučni Tempo u svibnju 2020.

Neven Mrzlečki završio je sezonu u Esperantskom društvu „Tibor Sekelj“ esperantskim koncertom 10.6.

U lipnju smo dogovorili predavanje Tonka Maroevića o esperantu za rujana, ali je on preminuo u kolovozu 2020.

U lipnju (21.6.20.) održana je sjednica Uprave Saveza (zapisnik dostupan u Arhivi HSE).

15.3.2020. započeo je s radom naš apartman Espera, zasebna cjelina u sklopu naših prostorija u Vodnikovoj 9, koji prema ugovoru vodi partner Izvori, a koji je skupio sve potrebne dokumente za početak rada. Ovim prihodima olakšat će se ubuduće financiranje Saveza, a u prvoj fazi otplaćivali smo kredite koji su nam omogućili posjedovanje prostorija u Vodnikovoj 9 i njihovo uređenje bez kojeg ne bi bila moguća selidba iz prostorija u Kneza Mislavu 11.

Pandemija je usporila turizam u Hrvatskoj, ali smo u rujnu ostvarili suradnju s Akademijom za kazalište i film, koja je kod nas uzela u najam prostorije i u rujnu snimila diplomski film Petre Pavetić-Kranjčec „Draga Ingrid“. Film se snimao od 31.8. do 4.8.

Josip Pleadin dobio je od Grada Đurđevca Povelju Grada Đurđevca za svoj esperantski rad.

Davor Klobučar iznenada je preminuo u Osijeku 29.7.2020.

Od Davora Klobučara oprostili smo se 9.9.2020. u programu Esperantskog društva „Tibora Sekelja“ koji su organizirali Kruno Tišljara i S. Štimec. Prisustvovalo 28 osoba.

Srećko Radulović i Esperantsko društvo Sisak ove je godine organizirao Boatado sur la rivero Kupa od 31.7. do 5.8.

Trideset esperantista došlo je ispratiti Zlatka Tišljara 11.9.2020. na Krematorij. Zlatko Tišljara umro je u Velikoj Gorici 8.rujna 2020. Druženje uz esperantsku glazbu Nevena Mrzlečkog upriličeno je u stanu Nevena Kovačića na Mirogojskoj cesti. Hranu su pripremile Slavica Štefić i Šuleka Pollak, organizirala karmine Spomenka Štimec.

Veliki dvogodišnji projekt Zlatka Tišljara koji je EU financirala u sklopu programa Erasmus plus s 250.000 eura, odvijao se u devet zemalja, a vodili su ga Izvori, završio je za Tišljaraova života.

Spomenka Štimec održala je ZOOM izlaganje o svojoj esperantskoj književnosti s Mihaelom Bronsteinom i Annom Lowenstein 15.9.2020.

Od 10.-30.9.2020. održana je izložba u Narodnoj knjižnici pod nazivom „Hrvati u Čileu“ u sklopu Osmih susreta Bjelovarskih esperantista svom gradu.

Izložba akvarela francuske slikarice Lilli Giloteaux održana u slastičarni Zagorje u Bjelovaru.

Godišnja skupština Hrvatskog saveza za esperanto održana je u Bjelovaru u Vjeronaučnoj dvorani Župe Svetog Antuna. Nakon skupštine putovali smo u Đurđevac na razgledavanje Dokumentacijskog esperantskog centra poslije kojeg smo posjetili Križnicu, ručali u Dravskoj Iži i prisustvovali promociji slikovnice „La aventuroj de Jombor kaj Miki“.

5.10. u Loboru Spomenka Štimec primila je književnu nagradu Loborsko srce za svoj putopis o Finskoj i Svjetskom kongresu esperantista „Čaša vode u Lahtiju“ na 14. Danima Franje Horvata Kiša.

6.10.2020. željezničari-esperantisti su gostovali u prostorijama Saveza u Vodnikovoj predavanjem dr Zlatka Hinšta „160 jaroj da fervojoj en Kroatio“.

14.10. Esperantsko društvo “Tibor Sekelj” ugostilo je australskog prevoditelja Willa Firtha. Prisustvovalo 18 osoba.

21.10. održana je program u spomen na Zlatka Tišljara - Paju. O Paji su govorili Damir Mikuličić, Spomenka Štimec, Ankica Jagnjić, Judita Rey Hudeček i Zdravka Metz putem Zoom programa. Darinka Sović postavila je izložbu Pajinih knjiga. Paji je posvećen i drugi broj časopisa Tempo.

Zamenhofov dan u Zagrebu obilježen je 15.12.2020. putem Zooma. Izlaganje je pripremila Ankica Jagnjić. Sudjelovale su 24 osobe iz Zagreba i inozemstva.

Dokumenta Esperanto-Centro - DEC objavio je slikovnicu o šahu, koju je napisala Darija Budiša, a ilustrirala Luca Cetinić. Slikovnicu je financiralo Esperantsko društvo Split.

Đivo Pulitika vodio je putem Zoom-programa jezične vježbe za više polaznika budući da nastava zbog pandemije nije bila dopuštena.

U godini 2020. ostali smo ne samo bez naših vrijednih dugogodišnjih članova Davora Klobučara i Zlatka Tišljara. Umro je predsjednik Esperantskog društva Svijet mira Stjepan Žarina. U Višnjevcu kraj Osijeka je umrla Julijana Rusić. U Paderbornu je umro hrvatski esperantist Drago Smolić.

Iako su okupljanja bila ograničena zbog virusa Covid 19, uspjeli smo ipak održati smanjeni program u 2020.

Izveštaj sastavila Spomenka Štimec